

19.

Joukahainen.

Ennenkuin ihminen voi itsetietoisesti astua puhdistuksen tielle, täytyy hänen sielunsa olla viriitettyinä totuudenetsijän viireeseen. Hän täytyy olla valmis antamaan itsensä lunnaksi totuudelle. Tätä henken lakia Kalevala terottaa mieleemme kurramalla dramatisen vaikuttavasti, oninkäläisen sielumme tili ei saa olla. Kun sen kuvaus näin ollen on negatiivinen, on se lähempänä jokapäiväistä elämää, realistisempi ja tutumpi, eikä jätä meitä menikäänlaiseen epäitietoon siitä, mikälainen ~~se~~ ~~hän~~ totuuden etsijän sielun tili tulee olla. Kun taas Kalevala antaa runojensa runollisimmassa jaksossa: Aino: sikermässä, jossa on kaksi osaa: Joukahaisen kilpalaulanta ja Väinämöisen kehoitus ymmärtää sen: Ainoon itsemurha.

Petit } Oloja nuori Joukahainen,
Laika poika Lappalainen,

Petit

Se kävi kylässä kerran,
 Kuuli kummit sanoja,
 Lauluja laettavaksi,
 Parempi pantavaksi
 Noille Väinöläin sahoilla,
 Kalevalan kankahilla,
 Kuin mitä itseki tiesi,
 Oli oppinut isotta.
 Tuo tuosta kovin pahastui,
 Kaiken aikansa kaechti
 Väinämöistä laulajaksi,
 Paremmaksi itseänsä.
 Kuinka elävisti ^{# Väinö} tämä herttomus ~~näin muuttanut sanat~~

Tuosta eteemmone sen inhimillisen sietäntilan, jota joukko-
 kaisessa kuvataan: „minä olen vanhemmilla ihmisillä pal-
 jon oppinut, olen lakenut paljon ja suorittanut tutkintoja
 yliopistoissa ja akademioissa. Minä tunnen tieteitä ja taiteita
 ja voin sanoa olevani kaiken nykyaikaisen tiedon
 tasalla; mitä sivistys tähän saakka on saavuttanut, se
 on minussa aivan kuin olempotuna jos suoraan puhun
 — Ken saattaa olla minua oppineempi ja taitavampi?“
 Ja kuitenkin tälle itsehdykselle, tuskamaiselle ja materialis-
 tiselle mielelle on kohtalo niin suopea, että se puhuu:

toiselle sivulle

Ja joukahainen jäättyä lahtea "voittelolle" Väinämöisen kanssa huolimatta vanhempiensa kielloista ja varoituksista. Hän seljastaa tuhien ruunansa kultaisten korjen steen, istuu rekeen ja aja Väinöläin ahoille. Väinämöinen on nimikään ajellessa, ja kolman tennä päivänä joukahainen aja vastatusten Väinämöisen kanssa, niin että ei sa tarhtun aisaan ja langat lankiin. Väinämöinen kysyy, kuka niin tuhmasi aja, ja joukahainen vastaa: "minä olen nuori joukahainen, mutta kuka kysyjä sinä olet?"

Petit { "Kun het nuori joukahainen, veäite syrjäkään Vähäisen, Sie olet nuorempi minua!"

Tähän huomantukseen joukahainen vastaa: "mitä miehen nuoruudesta, mutta

Petit { Kumpi on tievoalta parempi, Muistannalta muhtavammi, Sep' on tiellä seisokahan, Toinen tieltä siirtykähän...

ja koska leenet vanha Väinämöinen, niin ruvetkamme kilpaa laulaamaan!"

Väinämöinen ensin estelee - "mitäpä minusta laulajaksi, joka aina olen slängt näilli kotipellon pientareilla ja kotokäkeri kunnollent", - mutta suostuu ja pyytää joukahaista kertomaan, mitä hän yli muiden tietää.

Joukahainen rupeaa nyt laulemaan kaikentlaisia muistitiettyä luonnontieteen y. m. tietteden aloilta, muth Väinämöinen kerkeystiä: "lapsen tieto, naisen muisti... Sano syntyjä syviä, asioita ainoisia!"

Nyt Joukahainen luhaa muistitietojan filosofisemmista asioista, muth kun hän uskaltaa kerkeilla omilla tiedolla, saa Väinämöinen hänet kiinni vltteest. Silloin Joukahainen turvautuu miekkahansa ja kutsuu Väinämöistä ka ksuintais t lueen, ja kun Väinämöinen kunnas: ta kieltäytyy, ukkaa laulaa Väinämöisen siaksi. Mutth nyt Väinämöinen suunthun ja häpeää ja rupeaa itse laulamaan.

Petit { Ei ole laulut lasten laulut, Lasten laulut, naisten naurut, ne on partasuen ruohon.

Ja huomosti käy joukahaisten. Väinämöisen laulu upottaa hänet suohon.

Joukahainen vihdoin tietää j...
Petit | ~~... osu...~~ ~~... laul...~~ ~~... Väin...~~ ~~... Väin...~~
Toki toistakin yrittä, Siin' oli kiiven kunkin...

"äli usko, veikkonen, että sinun tietosi on korkeinta ja laajinta mitä olla voi! On sitä muitakin tietoa: on vanhaa viisautta, on muinaisaikuisia mysteeritietoja, jonka rinnalla sinun oppiosi on lapsen totua. On olemassa henkinen kehitys, joka vie aivan toisiin saavutuksiin kuin sinun oppisivistyksesi."

Tätä ei ~~missä~~ joukkahaisielu ole uskoakseen, mutta samalle näkyy syy, miksi kohtalo rupesi sille puhumaan. Sille joukkahaisielu ei ole niin empiri-
 materialistinen, että se vain nauraisi. Joukkahaisielu pahastuu: "jos niin on, tahdon nähdä sitä, joka on minua oppineempi ja viisaampi - kyllä sitten hänelle näytän!"
^{Sen} ~~hän~~ oma luontonsa ^{omana} kiusaa ^{sille} hänelle, että varovaisuus on paikoillaan, sillä syvempiä tietoja saattaa ehkä olla (3. 39-50)..., mutta joukkahaisielu uhmailee kohtalooaan: "näyttäköön elämä ^{lähellä vain} minulle!"

Ja elämä näyttää. Väinämöinen tulee joukkahaisen tielle. Nöyryyttävinä tulevat uudet kokemukset nuorelle sielulle: suohon ne sen heittäivät, surujen, turshau ja kärsimysten suohon. Mihin jäivät sen yllpeät tiedot, kun ~~hän~~ ^{kohtaloon} nautkollia siihen rupesi? Maailma mustenee silmissä eikä kiintopistettä enää tunnuta olevan.
 "Miti on elämä, mitä on ihminen? Onko jumalaa ole-

massakian? "~~kyöy kätäännyt sielu ito...~~"

Petit

Jo nyt nuori joukahainen
Jopa tiesi, jotta tunsi,
Tiesi tielle tullehensa,
Matkallen osannehensa,
Voittelohon, laulelohon
Kera vanhan Väinämöisen.

Ja silloin hädissään sielu nöyryty:

Petit

Oi on väsas Väinämöinen,
Tietäjä iänikuinen,
Pyöröytä pyhät sanasi,
Peräyti lausehesi,
Päästi tästä pölkihästä,
Tästä seihästä setiti,
Parenpa parahan makson,
Annan lunnakat lujimmat! *

Niin on ihmisielu valmis elämälle jota
kin lupamaan: "minä ymmärrän nyt, että on olemassa
hietoa, jota en ole saavuttanut, salaisuuksia, joita en ole
osanneksut, kykyjä, joita minulla ei ollut avistusta.
Kun vain pääsen takaisin entiseen onneeni ja tasapainoo-
ni, luovun mielelläni jostakin, joka minulle on rakasta, mielu-
ta jota voin, elämi, et ~~kyöy~~ soisi minulla olevan."

Sielu on valmis luopumaan jikku nautinnoistaan ja käy-
mään käsiksi omaan elämänsi vakavammalla ta-
valla.

Mutta elämä ei huoli ~~syön~~ sielun jik-
ku synneistä, ei synneistä eikä hyveistä. Väinämöi-
nen laulaa Joukahaisen yhä syvemmälle suohon.

Lopulta Joukahainen käsittää, lopul-
ti sielu näkee, mitä siltä vaaditaan, kun se kerran vaa-
ti kohtaloo ylpeydessään kaikoitaisteluun:

Petit

Ei on viisas Väinämöinen,
Tietäjä iänikkinen...
Kun pyörivät pyhät sanasi,
Luovutteleit luottelhesi,
Annan Aino siskoseni,
Lainoan emoni lapsen
Sulle...

"Minä annan ainoo siskoni, toisen
puolen itsestäni, annan sinulle itseni!" Ja silloin
totunden henki vastaa: "nyt saitsit oikein, nyt teit oi-
kean päätöksen. Sinut minä tahdon, sinut itsesi, etti
saisit sinua kasvattaa ja kehittää itseni auttajaksi, vii-
sauteni perijäksi."

Petit | Siitä vanha Väinämöinen

Petit

Ihastui ihkkyväksi,
Kun sai neion joukahaisen
Vanhan päivänsi varaksi.

Joukahainen pääsi palkkähästä, silloin
vapautui ahdein kotilastan ja elämän Väinämöisääni
lakkosi kuulumaan. Taas oli sielu oma itsensä - ei
kä kuitenkaan oma entinen itsensä. Se oli kokemut, se
oli kohe nut, ja nyt elämä silti jötämi odotti. "Okei
nähty vilaukselta elämän majesteetin ja heikkouteni
ketheni lupasin sille itseni. Nyt minun täytyy
itseni muuttua, nyt täytyy mennä pyrittäin paras
itsestäni elämän ^{tohtorin} palvelukseen... Voi minua!"

Ja Joukahaisielun nuoruus ja kohe-
mattoisuus kuvasiin siinä, että se

Petit

Läksi mielellä pahalla,
Syämmellä synkeällä
Luoksi armahan emossa,
Tykö vattavanhempansa...

Tämä näytelmä ei ole yhden elämän
näytelmä. Monessa ruumistuksessa ihmisissä saat-
taa viipyä joukahaisitilassa.